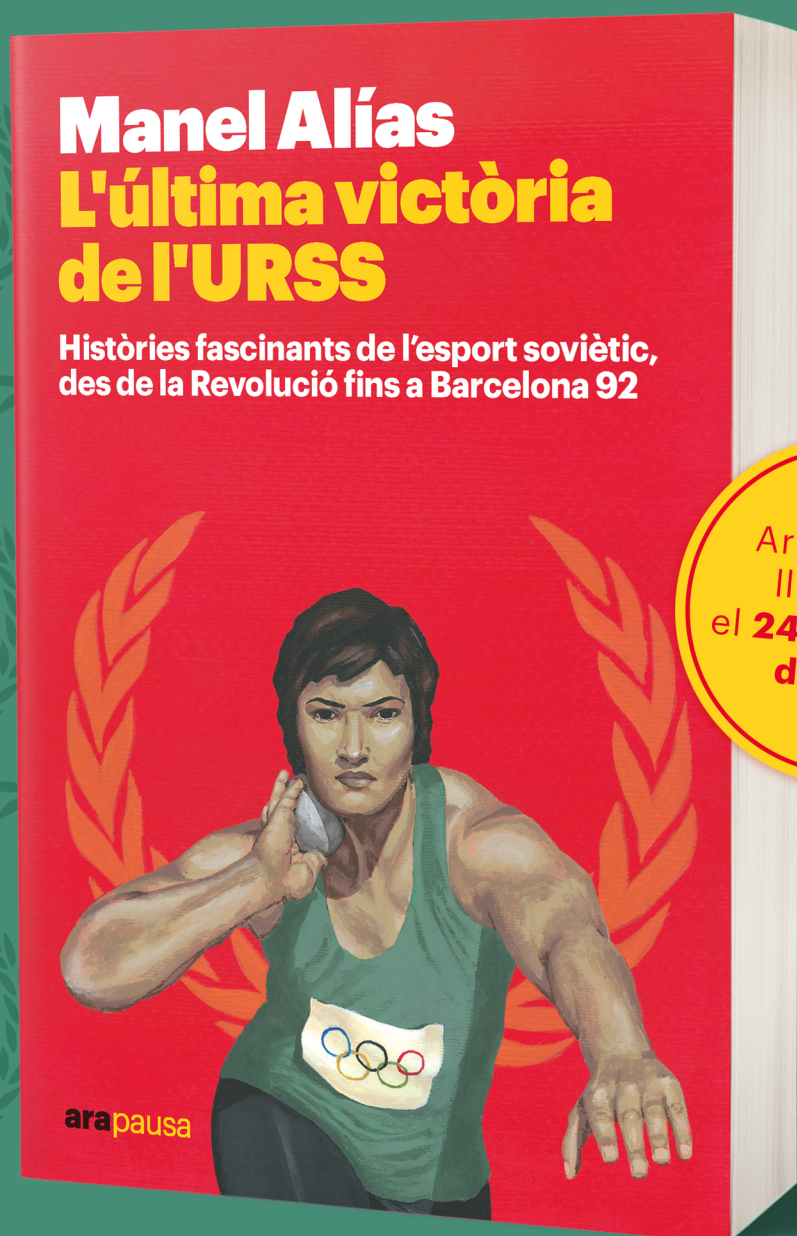

Històries apassionants
d'una gran humanitat narrades amb
el tremp periodístic i literari que
caracteritza **Manel Alías**

Arriba a les
llibreries
el **24 d'octubre**
de **2022**

DOSSIER DE PREMSA

Per a més informació, demanar un exemplar o concertar
entrevistes amb l'autor, podeu contactar amb:
Marta Abella · mabella@som.cat · 686 796 228

Manel Alías

L'última victòria de l'URSS

Pròleg de Pep Guardiola

Medallista olímpic a Barcelona'92

—Va guanyar la medalla d'or amb l'equip de la selecció espanyola de futbol—

SINOPSI

Una obra fascinant que ens revela les claus del poder soviètic en l'esport mundial, amb els sorprenents testimonis de grans medallistes olímpics

El lideratge total en l'esport va ser un dels grans objectius que es va posar l'URSS per marcar múscul davant el món. El periodista Manel Alías, corresponsal a Moscou durant molts anys, s'endinsa aquest cop en la Història per narrar-nos les claus d'unes gestes que han marcat època. Des dels inicis de la Revolució Russa —quan els Jocs Olímpics es consideraven una pràctica burgesa i van impulsar les Espartakiades, els jocs proletaris— fins a la primera posició en el medaller de Barcelona 92 —tot i concórrer ja com a Equip Unificat després de la desintegració del país—, assistim a tot un seguit d'anècdotes il·lustratives del poder de l'esport. Homes i dones entrenats des d'infants per excel·lir en les seves disciplines i ser els

millors, convertits en peces clau d'una maquinària descomunal com mai ha existit —segurament mai existirà ja, tot i que l'ombra de la Unió Soviètica pesa molt encara avui en la Rússia de Vladímir Putin— Manel Alías s'ha entrevistat amb medallistes olímpics de la talla del gimnasta Vitali Xerbo —heroi nacional bielorús—, la també gimnasta Aleksandra Timoixenko —que de petita va estar a punt d'acabar en cadira de rodes— o l'entrenador dels rècords Leonid Arkàev —artífex de més de 400 medalles en competicions internacionals—, i ens serveix les seves històries apassionants amb l'estil directe i humà que el distingeix.

QUÈ N'HAN DIT?

«Manel Alías viu el periodisme en cos i ànima.»

- Laura Rosel -

«La feina de Manel Alías no es pot adjectivar.»

- David Bassa -

«Un cronista impecable. Un referent per a qualsevol periodista.»

- Xavier Aldekoa -

L'AUTOR

Manel Alías (Berga 1977) és periodista i treballa a Televisió de Catalunya des de 2001. Hi ha presentat l'informatiu infantil *Info K* i ha estat cap d'edició de *La nit al dia*, entre d'altres. El 2015 es va convertir en el primer corresponsal de TV3 i Catalunya Ràdio a Moscou, i ha fet una cobertura extraordinària sobre el terreny de la guerra amb Ucraïna. El seu llibre *Rússia, l'escenari més gran del món* és un dels títols de no-ficció més venuts dels últims anys i ha rebut elogis unànims de la crítica i els lectors.

ESTRUCTURA

INTRODUCCIÓ

Reglament

Estiraments. L'experiència olímpica de Pep Guardiola

Sessió d'escalfament. «A la Ville de... Moscou!». El factor Samaranch

PRIMERA PART: LA REVOLUCIÓ ESPORTIVA DE L'URSS

Manel Alías considera que, per entendre bé com eren els homes i les dones que van competir a Barcelona 92, hem de capbussar-nos abans en la història de l'esport a la Unió Soviètica i els efectes del règim comunista. Set capítols per comprendre la manera de pensar soviètica, repassar els fets històrics que afecten els Jocs Olímpics, i els personatges clau que aprofiten l'esport per fer propaganda internacional.

- 1896-1916. De París a Berlín: l'Imperi rus debuta
- 1917. Morin els Jocs. Visca la Spartakiada!
- Barcelona 36. Montjuïc contra Hitler
- Hèlsinki 1952. Stalin, olímpic per una vegada
- Melbourne 1956. L'URSS conquereix l'Olimp
- Munic 1972. El salt de Kórbut
- Moscou 1980. El bucle de Múkhina i l'espiral de la política

MITJA PART

Manel Alías recorda on era ell en el moment de Barcelona 92 i explica com va ser veure els esportistes soviètics competir sota la bandera d'Equip Unificat, després que l'URSS es desintegrés mig any abans dels Jocs. L'autor detalla també com ell i la seva dona, Gènia Teterina, han treballat per realitzar les entrevistes del llibre.

- Preparats, llestos...

SEGONA PART: BARCELONA 92. LA DARRERA DESFILADA OLÍMPICA DE L'URSS

Moscou no ha aconseguit brillar mai més com ho van fer els esportistes soviètics. Catorze capítols breus sobres els casos més excepcionals dels atletes soviètics que van participar en les Olimpíades del 92, en alguns casos se centra més en peripècies personals, en d'altres en fets que desencadenen impacte internacional.

- El rei de Barcelona (i de l'univers). Vitali Xerbo, gimnàstica artística
- L'home de les quatre-centes medalles. Leonid Arkàev, entrenador de gimnàstica artística
- La lesió més dolorosa. Rozalia Galieva, gimnàstica artística •
- La grua de Sibèria. Aleksandr Karelin, lluita grecoromana
- Que bonic aquest esport tan lleig! Svetlana Kriveliova, llançament de pes
- L'estocada final. Aleksandr Xirxov, esgrima
- La ballarina al vaixell. Aleksandra Timoixenko, gimnàstica rítmica
- Disciplina militar. Talant Dujshébàev, handbol
- Massa alta i massa baixa! Ielena Xvaibóvitx, bàsquet
- Tarzan i l'home dels records. Aleksandr Popov i Ievgueni Sadovi, natació
- Maledicció olímpica. Andrei Perlov, marxa atlètica
- Apuntar bé. Iuri Fedkin, tir
- Terratrèmol armeni. Mnatsakan Iskandarian, lluita grecoromana. Israel Militosian, halterofília
- El pes de l'or. David Khakhaleixvili, judo

PRÒRROGA

A la pròrroga, Manel Alías s'endinsa en el món de l'esport rus fins als nostres dies. Des de l'ascens de Vladímir Putin al poder, l'esport rus ha estat una carta que ha continuat marcant l'agenda internacional amb girs inesperats.

- Sense treva
- Tragèdia i glòria al gimnàs de Beslan. Artur Naifónov, lluita lliure
- 2008. Queden inaugurats els Jocs... i la guerra
- 2014. Jocs d'Hivern, conflicte de primavera
- 2022. Sempre quedarà la Spartakiada

TANDA DE PENALS: ELS COPS DE LA VIDA

Quan esclata la guerra d'Ucraïna (24 de febrer de 2022) Alías ja havia realitzat totes les entrevistes amb els olímpics. Per omplir aquest buit dedica un capítol sencer a Jan Beleniuk, l'únic esportista Ucraïnès que va guanyar la medalla d'or als últims jocs de Tòquio.

- Jan Beleniuk. Lluita grecoromana

FRAGMENTS DE L'ÚLTIMA VICTÒRIA DE L'URSS

INTRODUCCIÓ

— Reglament

Un fet que he pogut constatar en els set anys que he viscut a Moscou és que l'ombra de la Unió Soviètica encara pesa molt en la Rússia de Vladímir Putin. Després de llançar l'atac contra Ucraïna, Rússia s'ha convertit en un país pària en el món de l'esport.

Moscou no ha aconseguit brillar mai més com ho van fer els esportistes soviètics. Podem considerar Barcelona '92 com el punt d'inflexió abans de la davallada, com l'última gran victòria esportiva de l'URSS. Els joves van desfil·lar a l'estadi de Montjuïc darrere d'una bandera amb les anelles olímpiques.

Per entendre com eren els homes i les dones que van competir victoriosament a Barcelona 92, ens hem de capbussar abans en la història de l'esport a la Unió Soviètica.

— Sessió d'escalfament

L'any 1991 l'URSS es va desintegrar. La bandera vermella amb la falç i el martell daurats havia estat despenjada del Kremlin. Els atletes de l'equip nacional soviètic vivien una situació incerta. Com competirien a Barcelona, sobretot en els jocs d'equip, que incloïen esportistes dels diversos territoris que fins aleshores havien conformat l'URSS, si aquell país ja no existia?

Es va prendre la decisió que dotze de les repúbliques soviètiques — totes excepte les tres bàltiques, Estònia, Letònia i Lituània, que no van voler— **participessin agrupades sota el nom d'Equip Unificat. Van sumar més medalles i més or que cap altre país.**

PRIMERA PART: LA REVOLUCIÓ ESPORTIVA DE L'URSS

— 1896-1916. De París a Berlín: l'Imperi rus debuta

El 1917, va passar un fet tan extraordinari que va alterar el curs de la història a Rússia. Els bolxevics van assaltar el Palau d'Hivern. La revolució havia triomfat i va quedar sentenciat que els Jocs eren un vici burgès abominable, del qual calia allunyar-se. Van decidir que no hi participarien més.

— 1917. Morin els Jocs. Visca la Spartakiada!

Amb la mateixa rauxa que es va intentar industrialitzar la Unió Soviètica es va apostar també per posar-la en forma. Un dels instruments clau per al desenvolupament de l'esport de masses a l'URSS era el programa «Preparats per a la feina i la defensa», impulsat pel Komsomol, les joventuts comunistes. Stalin estava convençut que era la massa la que converteix un exèrcit en poderós. I, com més forta, millor.

Neixen les Spartakiades: La primera, ja sota la falç i el martell de Stalin, va tenir lloc el 1928 a Moscou i hi van participar set mil esportistes. A Rússia, les Spartakiades encara sobreviuen.

L'activitat física dels treballadors l'organitzaven els sindicats de les fàbriques i de les plantes

industrials, els responsables de les cooperatives agràries o d'institucions governamentals com l'exèrcit, la policia o el sector de l'ensenyament. El CSKA (Club Esportiu Central de l'Exèrcit) era l'equip de l'exèrcit, i si detectava algun talent en una formació rival, ho tenia fàcil per fitxar-lo: cridar-lo a files. El Dinamo oferia la possibilitat de fer esport als policies i als empleats dels cossos de l'ordre i de la seguretat. L'equip amb el qual l'Spartak mantenia més rivalitat era el Dinamo i, això, justament en aquella època del Gran Terror estalinista, va acabar sent un esport perillós.

— Barcelona 36. Montjuïc contra Hitler

Des de sectors d'esquerres i comunistes de diversos països, es van dissenyar una sèrie d'accions per contrarestar Berlín 1936: Jocs obrers i populars a Barcelona. El cert és els sectors o clubs contraris als Jocs de Hitler de diversos països van mostrar la seva preferència per Barcelona. Aquest acostament incloïa esportistes soviètics.

El 19 de juliol havia de ser un dia històric. I ho va ser. Però, en comptes de quedar inscrit com la data de l'inici de l'Olimpíada Popular, va figurar com el començament de la Guerra Civil espanyola als carrers de Barcelona.

L'1 d'agost començaven els Jocs Olímpics de Berlín. La flama va entrar a l'Estadi de Berlín, per encendre els ànims i aclamar, amb el braç estès i entre esvàstiques, el Führer. Hitler va tenir els seus Jocs i Alemanya va ser primera al medaller per davant dels Estats Units.

La Segona Guerra Mundial va deixar un lapsus de dotze anys sense Jocs.

— Hèlsinki 1952. Stalin, olímpic per una vegada

Què se n'havia fet d'aquell país que abominava els «Jocs burgesos»? Ja es desfilava per la Guerra Freda i es buscaven arenes noves per dirimir la superioritat del model comunista per damunt del capitalista: la conquesta de l'espai, l'avenç científic, omplir els hangars d'armes nuclears procurant no haver-les d'utilitzar i, és clar, l'esport. El fet important per a la Història és que la bandera amb les cinc anelles abraçaria nord-americans i soviètics.

Tots els soviètics que van arribar als Jocs havien sofert en algun grau la Segona Guerra Mundial. Una de les sensacions de Hèlsinki van ser els quatre ors i les dues plates de Txukarin (*gimnàstica*). A Melbourne 1956, l'expresoner dels camps nazis va tornar a guanyar tres ors, una plata i un bronze i encara avui és un dels esportistes més importants que ha vist néixer Ucraïna.

En aquella guerra freda esportiva, els dos bàndols, tenien motius per estar satisfets. Els Estats Units van liderar el medaller i l'URSS va fer una actuació remarcable.

Quan van saltar més guspires, va ser en l'enfrontament entre l'URSS i Iugoslàvia. Stalin i Tito havien partit peres i volien passar comptes onze contra onze. Després de la derrota olímpica davant l'enemiga Iugoslava, es diu que alguns jugadors temien que serien arrestats tan bon punt tornessin a Moscou. Però no va ser així.

— Melbourne 1956. L'URSS conquereix l'Olimp

Moscou va marcar els Jocs de Melbourne del 1956 també per un altre motiu. La invasió soviètica d'Hongria aquell mateix any va propiciar el primer boicot olímpic per part d'Espanya, Suïssa i els Països Baixos.

Els Protopópov: la parella més elegant. Els serveis secrets feia temps que escrivien informes de

«l'actitud negativa de la parella de patinadors envers la realitat soviètica i sobre la seva admiració pel model de vida occidental» i Protopópov i Belousova van començar a sentir la pressió asfixiant de l'aparell de l'Estat que es movia a les tenebres. Una de les amenaces que més temien les autoritats soviètiques eren les desertions de figures famoses. Al setembre del 1979, Belousova i Protopópov van demanar asil polític al país helvètic i ja no van tornar a la Unió Soviètica.

— **Munic 1972. El salt de Kórbut**

El 1968 es pot considerar un mal any olímpic per a l'URSS. L'any següent, l'Apollo 11 plantava els nord-americans a la Lluna i amb un pas petit sobre l'astre feien un salt de gegant al medaller de la Guerra Freda. Dos revessos greus.

Però, a Munic 72, l'esportista que més cors va conquerir a una banda i a l'altra del teló d'acer va ser una noia soviètica de disset anys, Olga Kórbut. La gràcia de Kórbut semblava un impuls per començar a enterrar la Guerra Freda.

— **Moscou 1980. El bucle de Múkhina i l'espiral de la política**

Com a resposta a la intervenció armada de Moscou a l'Afganistan, el president Jimmy Carter va aconseguir que seixanta-set països no viatgessin a la Unió Soviètica. La política internacional havia entrat en competició.

No obstant això, l'URSS va meravellar amb una cerimònia inaugural espectacular. Una oportunitat per al poder soviètic de demostrar que era capaç de sincronitzar les masses com ningú. La successió de mosaics humans va ser notable.

MITJA PART:

“Explicar la història d'aquests esportistes serveix no tan sols per parlar d'esport, sinó també de la vida en un bloc tan fascinant i polèmic com va ser l'URSS”.

- Manel Alías -

SEGONA PART: BARCELONA 92. LA DARRERA DESFILADA OLÍMPICA DE L'URSS

El testimoni dels atletes soviètics dels Jocs Olímpics de Barcelona '92:

- **Vitali Xerbo**, gimnàstica artística - El rei de Barcelona (i de l'univers).
- **Leonid Arkàev**, entrenador de gimnàstica artística - L'home de les quatre-centes medalles.
- **Rozalia Galieva**, gimnàstica artística - La lesió més dolorosa.
- **Aleksandr Karelin**, lluita grecoromana - La grua de Sibèria.
- **Svetlana Kriveliova**, llançament de pes - Que bonic aquest esport tan lleig!
- **Aleksandr Xirxov**, esgrima - L'estocada final.
- **Aleksandra Timoixenko**, gimnàstica rítmica - La ballarina al vaixell.

- **Talant Dujshebàev**, handbol - Disciplina militar.
- **Ielena Xvaibóvitx**, bàsquet - Massa alta i massa baixa!
- **Aleksandr Popov i Ievgueni Sadovi**, natació - Tarzan i l'home dels records.
- **Andrei Perlov**, marxa atlètica - Maledicció olímpica.
- **Iuri Fedkin**, tir - Apuntar bé.
- **Mnatsakan Iskandarian**, lluita grecoromana. Israel Militosian, halterofília - Terratrèmol armeni.
- **David Khakhaleixvili**, judo - El pes de l'or.

Extractes de les entrevistes:

— **Vitali Xerbo, gimnàstica artística**

A l'avió, hi viatjaven un parell de persones que no identificava. Eren agents del KGB. La seva missió era vigilar bé que ningú tingués la temptació de no tornar a l'URSS. Era el seu primer viatge (**Xerbo**) al món capitalista. En va quedar fascinat.

Érem els millors del món per diversos motius. Se'ns proveïa de tot el que es necessita per entrenar bé. I l'esport havia passat a ser crucial per a les autoritats de l'urss.

Hi havia una filosofia d'entrenar al bloc comunista que era molt bona i, de fet, quan va caure l'URSS, aquella escola d'entrenadors va millorar el nivell a tot el món quan van començar a ser contractats en països capitalistes.

— **Aleksandr Karelin, lluita grecoromana**

«Aquí a l'urss pots ser el segon, el tercer o el sisè, però allà, a fora de la Unió Soviètica, tots vosaltres, del sisè al primer, sou campions!».

Amb la desfeta de l'URSS, la rivalitat va disminuir perquè molts lluitadors del que havien sigut les repúbliques soviètiques van marxar a altres països on indiscutiblement van contribuir a apujar el nivell.

Karelin s'ha expressat públicament a favor de l'operació militar contra Ucraïna. La grua siberiana, una llegenda de la lluita grecoromana, és ara una de les persones inclosa en la llista de sancionats de la Unió Europea perquè va ratificar les decisions del Govern rus per assistir les proclamades repúbliques populars de Donetsk i Lugansk. És a dir, va donar llum verda a atacar Ucraïna amb l'argument de defensar el Donbass. El tres vegades campió olímpic té prohibit viatjar a Barcelona i a qualsevol ciutat de la Unió Europea

— **Svetlana Kriveliova, llançament de pes**

Del Canadà va tornar, fins i tot, amb els envasos de plàstic dels iogurts per mostrar-los a la família. El món capitalista era realment espectacular! Però ella tornava contenta i orgullosa al que li semblava el més inspirador dels espais, el més reconfortant, el comunista.

A dalt de tot del podi, amb la medalla penjada i un ram de flors a les mans, només un lament. Mirava la bandera russa i hauria volgut veure hissar la de l'URSS. L'himne de Rússia no li transmetia res.

Amb Vladímir Putin, s'han anat renovant els centres d'entrenament i el nivell torna a pujar. Però probablement els nens són diferents avui. Nosaltres vam néixer en el període soviètic, quan no hi

havia res, ni gaire varietat de menjar, i dedicàvem tot el temps lliure a l'esport que ens agradava. Al meu interior encara hi ha aquella empremta soviètica. Sento nostàlgia.

— Aleksandr Xirxov, esgrima

El 19 d'agost del 1991 a Moscou hi havia un cop d'estat en marxa contra les reformes de Gorbtxov i a les repúbliques bàltiques volien aprofitar la confusió del moment per avançar cap a la independència respecte de l'URSS. Van ser uns dies de desconcert, però Xirxov i la resta de companys van seguir amb la seva preparació.

A l'URSS teníem entrenadors molt professionals amb un sistema sòlid, científic, que aprenien a l'Institut d'Educació Física i que s'estenia per tots els clubs: CSKA, Dinamo, els dels sindicats... Hi ha qui menysprea aquelles tècniques soviètiques com si fossin de l'edat de pedra, però només s'han de veure els resultats que donaven. Per què volem copiar mètodes occidentals quan en teníem un que ja ens funcionava i que era la nostra tradició?

— Aleksandra Timoixenko, gimnàstica rítmica

A la Unió Soviètica, d'un nen que fes esport s'esperava que arribés al nivell màxim. Era una prospecció del seu talent, era activar la maquinària per comprovar si podia arribar a ser un dels millors del món.

— Talant Dujshèbàev, handbol

Sovintejaven, fins i tot, les ofertes de clubs estrangers que el volien fitxar, però sabia que allò era una línia vermella. [...] temia que les conseqüències les poguessin pagar els seus familiars.

Amb la caiguda de l'URSS a en Talant li va arribar la possibilitat de firmar, sense prendre mal, un contracte amb algun dels equips que li anaven al darrere i va optar pel Teka de Santander.

L'URSS era una fàbrica de cracs. I amb molta disciplina ens van generar un caràcter guanyador.

— Ielena Xvaibóvitx, bàsquet

La missió de la filla era comprar tants texans com pogués. Uns se'ls podria quedar, però la resta serien per vendre a Bielorrússia. El texà anava molt buscat a l'URSS.

A la Unió Soviètica, la selecció dels infants era molt dura i anava acompanyada d'entrenadors molt preparats. Tot era gratuït per a les famílies i els preparadors desenvolupaven la seva feina com creien convenient. L'objectiu era el més important.

— Iuri Fedkin, tir

El talent de Iuri Fedkin no va passar desapercebut durant el servei militar.

La Unió Soviètica considerava fonamental que els ciutadans, per anar bé tots, sabessin muntar i desmuntar un fusell i fossin capaços de disparar-lo. A Barcelona 92, aquesta filosofia va quedar reflectida al medaller. Els tiradors i tiradores de l'Equip Unificat van sumar onze medalles en les diverses categories. L'escola soviètica era molt poderosa. «Miri el que acostumaven a dir aquí: "De tiradors de primera classe n'hi ha a tot arreu, a cada lloc del món. Però per què guanyen els del nostre país? Perquè el sistema venç la classe"».

— **Mnatsakan Iskandarian, lluita grecoromana. Israel Militosian, halterofília**

[...] I quant als esportistes, el més important era que tots teníem les mateixes condicions. Tant era de quina república soviètica fossis, si tenies un amic popular o si eres fill d'algú poderós. En canvi, aquests factors sí que influeixen avui. Aleshores només hi havia una norma: entrena i sigues el millor.

PRÒRROGA

L'últim dia de l'any 1999 Putin va arribar al poder per exercir-lo sense contemplacions durant més de dues dècades. N'acumula tant a les seves mans que sovint se'l compara amb un tsar. Però el seu referent immediat — no em refereixo a la ideologia, sinó a la metodologia— és l'urss. El règim que ha instaurat, el control sobre els mitjans de comunicació, els òrgans judicials, els partits polítics, la propaganda, el rol determinant dels organismes de seguretat i dels serveis secrets... tot plegat té un aire soviètic.

Ha estat pel seu afany de tutelar els territoris que havien estat sota control de Moscou i la seva ambició de restaurar la potència soviètica que Vladímir Putin ha fet miques en més d'una ocasió la treva olímpica.

— **Tragèdia i glòria al gimnàs de Beslan: Artur Naifónov, lluita lliure**

Artur Naifónov no n'ha parlat mai més d'aquell primer dia d'escola tràgic. Sortim del gimnàs i em porta amb cotxe a l'hotel on passaré la nit. Ell l'endemà se'n va a Moscou. El president Putin ha convocat els atletes que han tornat de Tòquio amb medalla. En aquest vespre d'hospitalitat que em regala encara no podem saber que Putin prendrà una decisió que pot apartar definitivament l'Artur de la medalla que vol dedicar a la seva mare. La violència li tornarà a tòrcer el destí. Putin atacarà Ucraïna.

— **2008. Queden inaugurats els Jocs... i la guerra**

Rússia ha ordenat l'entrada del seu exèrcit a Ossètia del Sud. Diversos països occidentals, també Washington, ho consideren una invasió de Geòrgia. Per això Bush no està content amb Putin. El conflicte venia de lluny i esclata de manera espectacular justament el primer dia dels Jocs, fent mofa de la treva olímpica.

En el front esportiu, a Pequín, Rússia va ser tercera al medaller, darrere de la Xina i dels Estats Units. En el polític, com ja havia passat amb la segona guerra de Txetxènia o a l'escola de Beslan, el president rus demostrava propensió a intentar resoldre els conflictes amb la força.

Vladímir Vladímirovitx Putin va néixer a Leningrad (avui Sant Petersburg) el 1952. Es va convertir en cinturó negre i màster tant en sambo com en judo. El president rus insinua que, si no va arribar ben lluny en el món dels esports, és perquè la lluita esportiva ja no era la seva prioritat. L'objectiu preferent era convertir-se en espia professional. El somni es compleix i, com a agent del Comitè de Seguretat de l'Estat (kgb segons les sigles en rus), marxa a treballar a Dresden, a l'Alemanya de l'Est. Mentre l'urss cau, ell va escalant.

L'esport del president és qüestió d'estat i, en disciplines escollides, els millors especialistes del

país li fan classes particulars fins i tot de matinada. El judo és l'esport que més l'ha marcat i l'entrenament que Putin considera més útil per al lideratge polític.

— 2014. Jocs d'Hivern, conflicte de primavera

La flama entra a l'Estadi Olímpic de Sotxi el 7 de febrer. El president rus actua sota els efectes d'un dels seus rampells de nostàlgia soviètica. Ambiciona que els esportistes russos s'imposin amb claredat davant la resta. Aquest desig sembla allunyat de la realitat.

Però quan arriba l'hora d'apagar la flama olímpica i fer el recompte final de metalls, el president rus somriu satisfet. El resultat és històric. A Sotxi han aconseguit 13 medalles daurades, 11 de platejades i 9 de bronze: 33 en total.

La recta final dels Jocs coincideix amb el terratrèmol del Maidan a Ucraïna. Víktor Ianukóvitx havia avortat la promesa de firmar l'Acord d'Associació amb la Unió Europea. Algú va donar l'ordre d'obrir foc contra els manifestants. Entre el 18 i el 20 de febrer, tres dies abans que acabessin les Olimpíades de Putin, es van comptabilitzar al voltant d'un centenar de morts.

L'escalada condueix a la guerra del Donbass entre els separatistes prorussos i l'exèrcit ucraïnès. Putin ha modificat per la força les fronteres europees i atia el foc d'un conflicte de proporcions incertes. És el germen del que a Moscou es coneixerà com a Primavera de Crimea.

— Màgia al laboratori de Sotxi:

Es parla de dòping d'estat. L'esquema, simplificat, va ser aquest: s'administrava als atletes un còctel de tres substàncies dissoltes amb una mica d'alcohol. En les èpoques en què els atletes estaven nets, abans de les competicions i de prendre les substàncies il·legals, se'ls recollien mostres d'orina que es guardaven en congeladors. El doctor Ródxenkov, el cap de l'Agència Russa Antidopatge, les analitzava per assegurar-se que no hi havia traces delatadores. Una vegada comprovades, es portaven a una sala secreta que s'havia construït enganxada al laboratori on s'emmagatzemaven les mostres preses als esportistes durant els Jocs de Sotxi. Quan queia la nit, es feia la màgia. S'afirma que tenia el vistiplau del Govern rus.

— Messi, Ronaldo, Pelé... i Putin

2018. Rússia torna a ser la seu d'un esdeveniment esportiu de primer ordre. La guerra del Donbass, els bombardejos de l'aviació russa a Síria al costat del règim de Bashar al-Assad, el dòping de Sotxi... tot sembla oblidat.

No passa ni un any i mig des que França aixeca la Copa del Món a l'estadi de Lujnikí, quan, de nou, salten totes les alarmes. Ara no s'ha fet el triler amb l'orina, sinó directament amb les dades de l'ordinador. Han estat manipulades. Rússia, com a país, queda vetada de totes les competicions internacionals durant dos anys i tampoc no podrà organitzar grans esdeveniments.

Els esportistes russos que es qualifiquin per als Jocs i acreditin que estan nets podran competir-hi, però no sota la bandera russa. Si guanyen, en comptes de l'himne del país, a la cerimònia d'entrega de medalles sonarà el concert per a piano número 1 de Txaikovski. El president Putin ho considera un atac intolerable contra el seu país.

— 2022. Sempre quedarà la Spartakiada

Els Jocs d'Hivern de Pequín comencen el 4 de febrer de 2022, amb màxima tensió. De nou, hi ha

tambors de guerra i, una vegada més, la percussió la dirigeix el Kremlin. La intel·ligència nord-americana alerta insistentment que Putin es disposa a envair Ucraïna.

Al mateix temps, però, Rússia fa una sèrie de peticions de seguretat a l'OTAN i als Estats Units que, si no són ateses, obligaran Moscou a prendre una decisió de caràcter tecnicomilitar. El Kremlin deixa clar que la voluntat de Kíiv no és rellevant. Ucraïna va formar part de l'URSS i el que passi al país veí ha de tenir el vistiplau de Moscou.

Entre els arguments que analistes internacionals argüeixen per allunyar la possibilitat d'un atac imminent contra Ucraïna hi ha el fet que Putin és un aliat de la Xina i sap que llançar ara una gran operació militar significaria deslluir molt les Olimpíades del seu amic Xi Jinping.

Quatre dies després de la clausura dels Jocs Olímpics de Pequín, sonen les sirenes a Kíiv. A primera hora del matí, Putin ha donat l'ordre d'atacar.

L'acció militar russa tindrà conseqüències també esportives. El Comitè Internacional aparta dels Jocs els esportistes russos i els bielorrussos, inclosos els paralímpics. Per això, recomana vetar-los de tots els esdeveniments internacionals. L'imperi esportiu que Putin pretenia consolidar trontolla de cap a cap.

Les sancions econòmiques són massives. Però la retòrica del Kremlin pretén convertir-les en una oportunitat. Es prepara i duu a terme una competició alternativa a la ciutat russa de Khanti-Mansisk. L'anomenen *Estem junts. Sport*. Si Rússia no pot competir als Jocs Olímpics, el més probable és que organitzi proves alternatives per als seus esportistes i els dels països de la seva òrbita.

Mentrestant, segons el president Volodímir Zelenski, **en els primers compassos de la guerra a Ucraïna hi van morir més de vuitanta atletes i entrenadors.**

TANDA DE PENALS: ELS COPS DE LA VIDA

— Jan Beleniuk. Lluita grecoromana

Mig any després d'aquell agost gloriós al Japó, casa seva mutava en l'infern. El 24 de febrer del 2022, Vladímir Putin ordena atacar Ucraïna. El malson és real, guerra a vida o mort a la ciutat i al país de Jan Beleniuk. Ucraïna reviu l'impacte de la Segona Guerra Mundial. I l'ataca el país germà.

Mai hauria imaginat que Rússia engegaria un atac a gran escala contra Ucraïna i que bombardejaria les nostres ciutats pacífiques, on viuen civils. Però això és el que va passar. I ara ja ens hem mentalitzat que aquesta és la nova realitat que vivim. Ara és normal que moltes persones tinguem armes aquí. Som a la nostra terra i la defensarem fins al final.

Cadascún de nosaltres creiem que acabarà amb la victòria d'Ucraïna. Estem en peu pel nostre Estat i esperem que els països aliats ens continuaran assistint. Aquesta agressió, al segle XXI, al mig d'Europa és inacceptable, especialment després de la Primera i la Segona Guerra Mundial.

“Tinc la sensació que haurà de passar molt temps abans que l'esperit olímpic acosti de manera sincera els esportistes dels països que a Barcelona 92 van formar part de l'Equip Unificat”.

- Manel Alías -

EIX CRONOLÒGIC DESTACAT DEL LLIBRE

- 1917** - Revolució Russa - L'URSS deixa de participar als JJOO
- 1922** - Stalin ascendeix al poder
- 1924** - Mort de Lenin
- 1928** - Spartakiades a Moscou (competició esportiva soviètica)
- 1936** - Olimpíada Popular Barcelona '36 - L'URSS es mostra favorable a participar-hi
- 1939—1945** - Segona Guerra Mundial - Queden anul·lats els JJOO
- 1947—1991** - Guerra Freda
- 1948** - JJOO a Londres - L'URSS no hi participa
- 1952** - JJOO a Hèlsinki - Les úniques olimpíades de Stalin. Neix Putin
- 1953** - Mort de Stalin
- 1956** - JJOO a Melbourne - L'URSS conquereix l'Olimp
- 1972** - JJOO a Munic
- 1980** - JJOO a Moscou - Boicot dels Estats Units als jocs
- 1984** - JJOO a Los Angeles - L'URSS no assisteix als jocs
- 1988** - JJOO a Seül
- 1991** - L'URSS es desintegra
- 1992** - JJOO a Barcelona - Els últims jocs de l'URSS
- 1999** - Putin és elegit President
- 2008** - JJOO a Pequín
- 2012** - JJOO a Londres
- 2014** - Jocs d'Hivern a Sotxi - Comença l'escàndol del dopatge d'atletes russos
- 2016** - JJOO a Rio de Janeiro - La majoria d'atletes russos queden sancionats
- 2018** - Mundial de futbol a Rússia
- 2022** - 4 de febrer a 20 de febrer, Jocs d'Hivern de Pequín
- 2022** - 24 de febrer, Inici de la Guerra de Rússia contra Ucraïna

Manel Alías

L'última victòria de l'URSS

FITXA TÈCNICA

Títol: L'última victòria a L'URSS

Autora: Manel Alías

Pròleg: Pep Guardiola

Col·lecció: Pausa

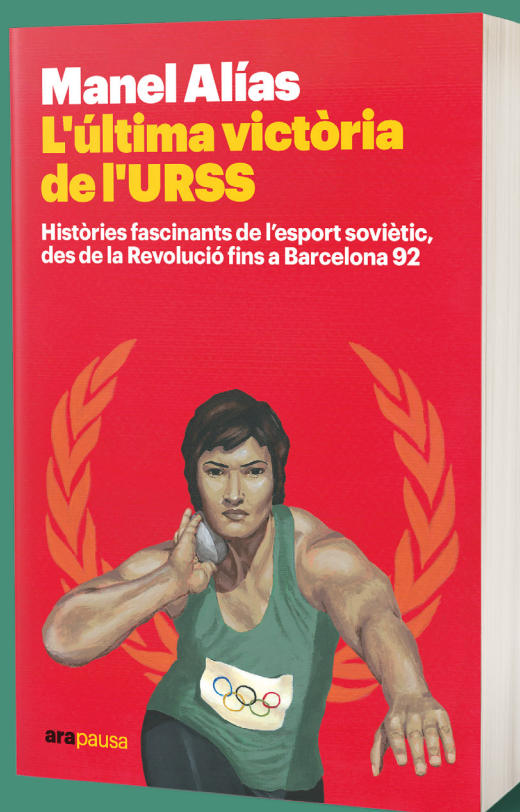
PVP: 20,90 €

Pàgines: 288

ISBN: 978-84-18928-41-3

Format: 15 x 22 cm

Sortida a la venda: 24/10/2022

“Explicar la història d’aquests esportistes serveix per entendre la vida en un bloc tan fascinant i polèmic com va ser l’URSS”.

Per a més informació, podeu contactar amb:

Marta Abella

mabella@arallibres.cat

686 796 228

arallibres